

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

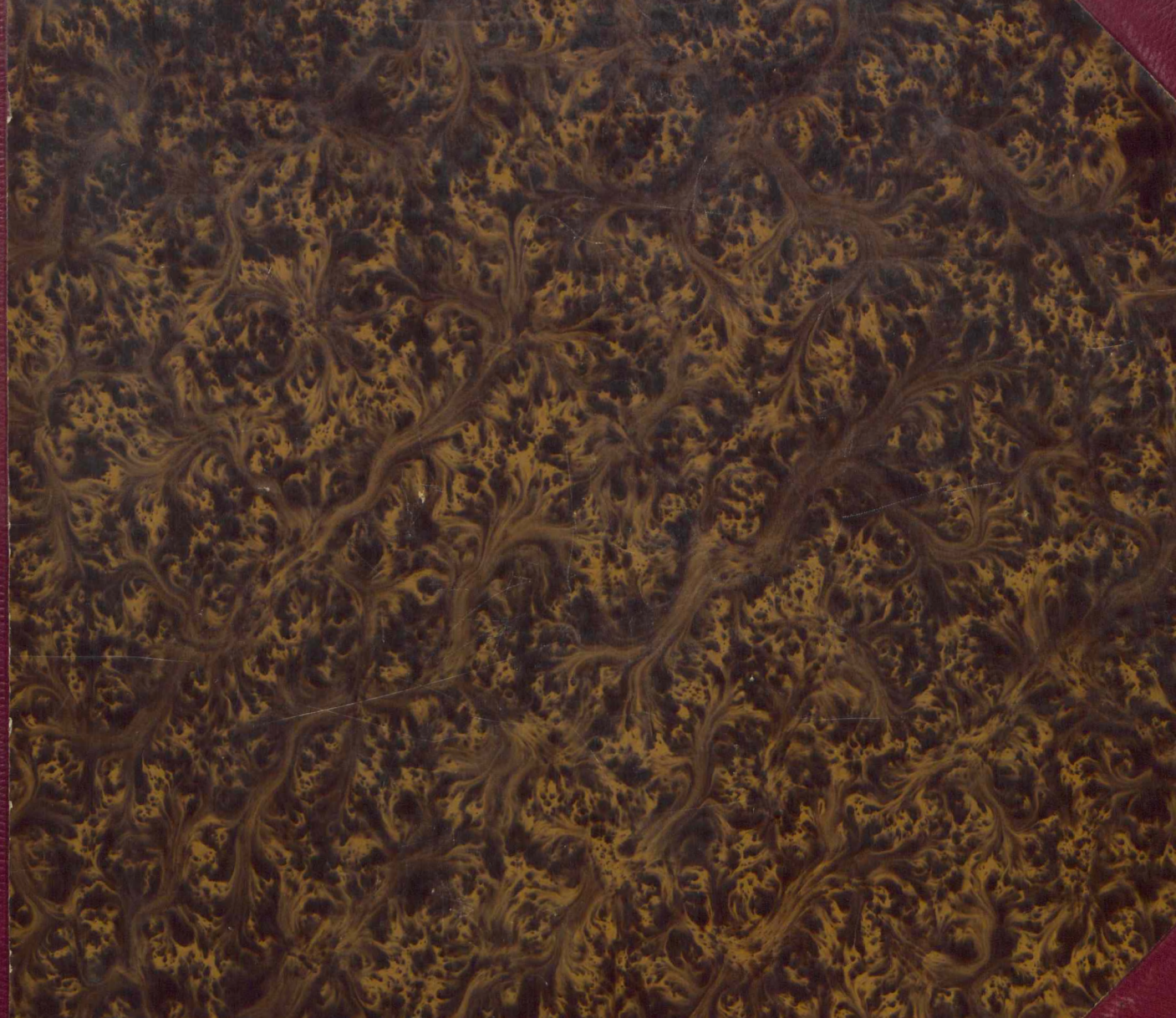
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. French Sc.

W. A. Bosted's Engr.

J. W. Lange & Co. Copenhagen

RATTELDSDAL

fordum Løverskrup,

i Jylland.

RAPHEL DUSDAL

fordum Lovensstrup,

i Jylland.

Under Aakær Len hørte i Begyndelsen af det 16de Hundrebaar og tidligere Landebyen Lovestrup i Hads Herred, Odder Sogn, der nu hører under Aarhus Amt. Den var iblandt det Krongods, som Biskop Niels Klavsen Skabe i Aarene 1520 til 1531 havde i Pant. I Byen saa der en større jordeggen Bondegaard af samme Navn, paa hvilken Knud Mogensen, Foged paa Bygholm, den 25de April 1570 fik Skjøde af Kronen. Han fik al Kronens Ret og Frihed og Tilladelse til at handle med Bonden om dennes Ret til Gaarden; han og hans Arvinge maatte beholde den som arvelig Ejendom med samme Frihed, som Aakær havde til sit Fordegods; dog skulde han, saa længe Enkedronning Dorothea levede, yde hende sædvanlig Landgjilde af Gaarden. For denne Gaard gav Knud Mogensen i Magesliste Kjellerup Gaard og Gods. Senere hørte Gaarden atter under Kronen; thi den var en Del af det Gods, som Rigens Hovmester Hr. Jochum Gersdorff fik i Gøbtjorselse for det saanste Gods, han afstod til den sjenste Krone. Efter hans Død arvedes denne Ejendom af Gregorius von Rathlou, der var af en hollandsk Slægt og gift med Rigshovmesterens Datter Fru Margrete Gersdorff. Han opbyggede en Hovegaard af Bindingsværk, som fik Navnet Rathlousdal, skjønt den senere stundom endnu kaldtes Lovestrup. Han døde 1681, og Gaarden tilfaldt da Sønnen Jagtjunker Frederik Karl v. Rathlou; som døde ugift 1708. Den næste Ejer var Broderen Besheimeraad og Sægermester Christian von Rathlou, der døde 1752 som Slægtens sidste Mand. Han var gift med Fru Dorothea Sofie von Schack, Datter

af Joakim v. Schack til Sneungaaard og Fru Dorothea Sofie Seefeld; hendes Broder Generalmajor Niels Rosenkrands v. Schack (død 1731) og hans anden Hustru Benedikte v. Ingenhaef havde en Søn Joakim Ditto v. Schack, der var født 1728. Ved Skiftelsesbrev af 7de August 1749 oprettedes der nu for ham og hans Efterkommere et Stamhus af Hovegaardene Rathlousdal og Gersdorffslund (i Gødmer Sogn) med Gods, i alt 792 Tdr. Hartkorn. Han udnævntes 1760 til dansk Minister i Stockholm og blev nogle Aar efter Deputeret ved Finanserne. Ved Hofrevolutionen 1772 fik han Sæde i Statsraadet og var i nogen Tid Medlem af Finanskommissionen; 1782 fik han Fritagelse for at besøge dens Møder. Skjønt han ikke selv var nogen haard Gudssejer, var han en Hjende af de ny Beer om Bondestandens Ret til at frigjøres fra Trælomsaaget, og da Deber, der med Barme havde kæmpet for denne retfærdige og for hele Landets Bælsked saa vigtige Sag, skulde fjernes fra sine Embeder, var det en stor Glæde for Schack-Rathlou at forkynde ham dette, og han lagde til, at Deber havde været en flabelig Mand for Danmark; denne er dog netop en af de saa indslabte og indbandrede Tyskere, der have gjort vort Fædreland Gavn. Skjønt Schack-Rathlou aldeles tilhørte det System, der kom til Aaret 1772, tog han ikke i Betænkning at stille sig fra sine Meningsfæller, da Kronprins Frederik i Aaret 1784 selv overtog Statsstyrelsen; han vedblev derfor ogsaa at være Statsminister. Det varede ikke længe, inden de tolv Aar i Forvejen tilbagebragte Anstuelser om Bondestandens Ret med større Styrke end nogensinde

RATHLEDDSDAL

Forlæn Lovensstrup,

i Jylland.

før gjorde sig gældende, og en Kommission nedfattedes for at drøfte denne Sag; nogle Medlemmer af Kommissionen syntes ikke løm, at der skulde foretages store Forandringer, og disse havde en Støtte i Schack-Rathlou; men snart maatte denne føle, at han hørte til Mindretallet i den Henseende. Han udtraadte derfor af Statens Tjeneste 1788. Med Hensyn til den hvide Politik var han en bitter Fjende af Sverige og en ligesaa varm Tilhænger af hele Nordens Fjende Rusland. Geheimeraad og Gesandttribder Joakim Ditto v. Schack-Rathlou døde i Aaret 1800. Hans Hustru Fru Allegaard Charlotte, født Juul, Datter af Ove Juul til Ravnholt og Sofie Hebevig Friis var død 1798. Da han ingen Sønner havde, gik Stamhuset over til Christian Frederik v. Holstein til Lystrup, der var en Sønnesøn af Fru Birgitte v. Schack, Søster til Schack-Rathlous Fader, og hendes Mand Christian Frederik v. Holstein. Han fik nu Navnet Holstein-Rathlou og blev senere Geheimeraad. Ved hans Død i Aaret 1830 tilfaldt Stamhuset Sønnen Kammerherre Niels Rosenkrands v. Holstein-Rathlou, der døde 1850. Den nuværende Besidder er Christian Frederik Emil v. Holstein-Rathlou.

Gaardens nuværende Hovedbygning er af Grundmur og 1 Etage med

Køst; Sidesøjene ligesom ogsaa Udhusene ere dels Grundmur, dels Bindingsværk.

Gaardens Marker havde i Aaret 1859 et Fladeindhold af 216 Tdr. Land Ager og 30 Tdr. Land Eng, og til Gaarden hørte der 30 Tdr. Land Skov. I Lystrupen tæt ved Rathlousdal opførtes der 1857 ind i en Banke et smukt hvælvet Gravkapel for Slægten Holstein-Rathlou, og et ældre Gravkapel ved Gøsmø Kirke nedbrødes derfor.

I Aaret 1852 udgjorde Stamhusets Ager og Engs Hartkorn 868 Tdr. 5 Skpr. 3 Fbd. 2 Alb. Deraf hørte 38 Tdr. 1 Skpr. „ Fbd. „ $\frac{1}{4}$ Alb. under selve Hovedgaarden Rathlousdal og 73 Tdr. 6 Skpr. 2 Fbd. 1 Alb. under Gørdorfslund. Fæstegaardenes Tal var 134 med 614 Tdr. 3 Skpr. 2 Fbd. $1\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn. Af Arvesæstegaarde med Ret til at sælge og pantsætte var der 7 med 43 Tdr. 5 Skpr. „ Fbd. 1 Alb. Hartkorn og af Arvesæstegaarde uden denne Ret 13 med 62 Tdr. 1 Skpr. „ Fbd. $1\frac{1}{4}$ Alb. Af Fæste- og Lejehuse vare der 129, hvoraf 40 jordløse. Skovstykkene var 25 Tdr. 1 Skpr. 2 Fbd. $2\frac{1}{2}$ Alb. Kirke- og Kongetienberne udgjorde 244 Tdr. matrifuleret Tiende-Hartkorn. I Bankaktier havde 7000 Rbd. og i Fideikommisskapitaler 4,850 Rbd. Skovens Fladeindhold er 1,080 Tdr. Land.

